

Nro. 23.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
*Költ Bétsben Septembernek 18-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Olosz Ország.

Már meg-téetett az első lépés azon változásokban, a' melyeket a' Frantzia Directorium a' Cisalpina Republikára nézve meg-hatarozott. A' Politikai Klúbok t. i. vagy az ugy nevezett Constitu-tzionális-Circulusok, Aug. 25-ikénn *Meilandban* véletlenül bé zárattatván, az itt lévő Frantzia és Cisalpinus örző-seregek fegyveresen ki-állittattak, és a' strásák a' városban mindenütt meg-kettőztettek. Más nap tanátsoltatott *Savöldi, Testi,* és *Lamberti* nevü három Cisalpinus Directoroknak, hogy jó lenne, ha ezen hivataljaikat önként le-tennék: a' mely tanáts-adás reájok nézve parantsolat lévén, engedelmeskedtek. — A' fegyveres seregek által

még azonn eltvénn minden közönséges helyek meg-
 vizsgálattak, és több mint 1000 gyanus, vagy olyan
 személyek, a' kiknél hazafi-bilet nem találtatott,
 a' Kastélyba árestomba vitették. Aug. 27-dikén
 az egész város igen nagy lázzadásban volt. *Al-*
dini nevü hazafit Gen. *Brüne* magához hivatván,
 meg-parantsólta néki, hogy a' *Cisalpin* Respubli-
 ka' földjét haladék nélkül hagyja oda. Aug. 28-di-
 kán *Bolognába* és más *Cisalpinus* városokba is
 fegyveres seregek küldtetettek-el, hogy a' Poli-
 ikai Klubok azokban is zárattasnak-bé, és néhány
 közönséges hivatal-béli személyek, azért, hogy ma-
 gokat a' lejendő változások' ellenzőjeiknek lenni
 előre, hathatóson ki-nyilatkoztatták volt, hivatal-
 jaikból tétetődjenek-le.

A' *Liguri* Respublika- és a' *Sárdin* Király-
 között helyre-állittandó békeféség felett való alku-
 dozásoknak el-intézésére, *Muscaccone* nevü hazafi
 küldetett volt el *Páris* felé: hanem még minekelö-
 te oda érkezett, útjában, a' *Páris* felől *Meilán*
 vizsza menő Gen. *Brüne*vel találkozott, a' ki által
 meg-hivattatott, hogy tsak *Meilán*ba utazzék, a'
 hol együtt el-vegezhetik ezeket az alkudozások-
 kat.

Frantzia Ország.

Director Reubel meg-gyógyult a' *Plombiere-*
si feredönn, és minden órán váratik vizsza *Lá-*
*ris*ba.

Gen. *Baraguei-d'-Hilliers*, a' *Directorium*nak
 egy 13-dik Augústusi végzése szerént, nem tsak hogy
 le-tétetett, hanem ugy le-tétetett a' *Generálisság-*
 ból, hogy többé fel se vétettség. Az az ok, a' mely
 a' *Directorium*ot erre a' végzésre indította, titok.
 Hogy ő a' *Sensible* nevü *Fregátonn* való maga-vi-
 seletének meg-vizgáltatása végett, hadi tanátso

kívánt legyen magának, bizonyos dolog: a' melyből az jön-ki, hogy néki tulajdonittassék ezen Fre-gátnak az Anglusok által történt el-fogattatása.

Mikor az Anglusok a' minap *Ostende* ellen egy expeditziót tettek vólt, *Coot* nevü Generálisok és *England* nevü Májorjok. el-fottatván, ezek az óita mint hadi fogjok, *Versáliában* tartattattak. Közelébről azt végezté irántok a' Directorium, hogy betegesek lévén, egészségeknek a' magok születések' helyénn lévő levegőnek segedelme által lejendő helyre-állítása végett, 3 hónapokig *Angliába* mehelsenek által, ugy mindazonáltal, hogy ez az engedelem telyefséggel ne ugy tartattassék, mint a' hadi-fogságból való ki-iserélődés.

Helvétziai Respublika.

A' közönséges esküvés-formának le-tételére való kéntelenítettetés is, nyughatatlanságot okozott sok helykenn Helvétziában. Nevezetesen az apró Kántonokban lévő Catholicusok Papok azon igyekeztenek, hogy az esküvés-formába a' következő *Clausula* is bé-iktatódjbn: — „A' mennyiben az (t. i. a' Respublika), a' Catholica vallással együtt meg-állhat,, — hanem, nem nyerhették-meg kíván-ságokat. A' Helvétziai Directorium egy Proclamatziót tétetett közönségessé, a' mely ezen környülállásokhoz vagyan alkalmaztatva. — Azonban így is tsak ugyan nem akar folytában menni az esküvés-formának le-tétele, nevezetesen a' *St. Galleni* és *Appenzel-Inner-Rhodeni* vidékekenn.

A' *Graubundi* vagy *Grisoni* vidékekenn, egy süket és méjjhalgatás uralkodik az ólta, hogy a' hevesebb lázadások el-tsenedesedtek. Egy részze a' közönségeknek faluknak és városoknak, már reá állott, hogy a' *Graubund* magát a' Helvétziai uj

Respublikával egyesítse; a' más és nagyobb része pedig még máig is ellenkezik benne. A' *Churi* Püspök; és sok más fő Familiák el-tavoztak honnyaikból. — A' Frantzia seregek naponként közeli-tenek a' *Graubund* határjaihoz. A' *Frickthal* határjaira is 2300 Frantzia katonák szállottanak-meg, a' melyek Aug. 30-dikánn útaztanak *Báseleenn* keresztül.

Német Ország.

A' Német Deputatziónak Aug. 29-dikénn concludált, és 31 dikénn által adott Jegyzéseire, következőképen válaszoltak Semptember 1-ső napján, a' *Rafiadti* Congressuson lévő Frantzia Ministerek:

„Az alól irtak sietnek a' Német Deputatzió-
nak tudtára adni, hogy ők az *Ehrenbreitsteini* erő-
ségnek, fel-tételek nélkül való le rontattatását el
fogadják; hanem a' *Kehli*, 's *Kaszszeli* erőssé-
geknek, és a' *Péter* Izigetjének, 's az ezek-
hez tartozóknak által engedtetése mellett, a'
már előbbi Jegyzéseikben ki jelentett okokra né-
ve, továbbra is álhatatossan meg maradnak,
mind azért, mivel azon punctumok szükségesek a'
Fr. határoknak bátorságokra nézve, és már birto-
kaiban is vagy on azoknak a' Fr. Respublika; mind-
pedig azért, mivel azok nagy részénn szükséges
szerzőlékjei azoknak, a' melyek már meg másol-
hatatlanul által adattattak a' Fr. Respublikának,
— „Azon több feltételeik és jelentéseik mellett is,
a' melyek az eddig által adatott jegyzéseikben,
de nevezetesebben a' 14-ik *Floreáliiban* bé foglal-
tatnak, álhatósan meg maradnak. Ahoz képest
most leg utólszor categorica, és haladék nélkül va-
ló feleletet reménylenek és várnak a' Német De-
putatziótól, a' melly felelet szerent fogják ennek-
utánna ők is dolgaikat intézni. — *Rafiadtban* *Fructidor*.

nak 15-ik (September 1-fő) napján, a' Fr. Respublika' 7-ik esztendejében.

„Bonnier. Jean Debrie. Roberjeot.

Swétzia.

A' *Südermanlandi* Hertzeg és a' Felesége, *Wasa* Gróf és Grófne nevezet alatt, a' múlt Aug. 23-dikán Cseh országba által indúltanak, és *Carlsbad* felé folytatják útjokat. — Kevés számból állanak a' késérik.

Mind tudjuk, egy Swéd kereskedő hajós csoportot, néhány Anglus hadi hajók a' minapában körül fogván, a' *Margatei* kikötő-helybe bevitték volt. Most már annyiban vagyunk a' dolog, hogy az Angliai Országgló-szék bizonyossá tette a' Swéd országgló-széket a' felől, hogy a' Swéd transport hajók ennekutánna nem fognak többé háborgatni: egyéb aránt is nem tétlja Angliának az, hogy semmi olyan Swétziai hajóknak útjokat gátolja, a' melyek Angliával barátságos és szövetséges kikötő-helyek felé igyekeznek. Ezen a' *Margatei* kikötő-helyben lévő Swéd hajók közzül is az ilyenek, onnét szabadon ki-evezhetnek: a' többek pedig ki-rakattatnak ugyan, de ha *Contraband* portékák (milyen volna t. i. az ellenség' számára vitetető munitzió, fegyver &c.) nem talátnak nállok, ök is mindenéftől fogva szabadon botsátnak, oda, a' hova tétloznak.

Amérika.

Ebben a' nagy-tengerenn túl lévő országban, még ma, tsak a' nyár' elejénn ott folyt dolgok, vagynak pennáink orra alatt. Akkor a' következő környülállások vóltak ott az ujságok:

Sok Amerikai Közönségek örvendettek és in-
nepeket ültek azért, hogy az ő *Washington*ok
fel-vállolta az Amerikai seregek' vezérlését. —

Azon levélben, a' mely által Gen *Washington*
a' felől tudositja az *Amerikai* Státusok' Præsését,
hogy reá vézi magát a' neki ajánlatott fő Vezér-
ségnek el-fogadására, a' többek között a' követke-
ző ki-fejezésekkel is él ez az öfz Vezér (*Was-*
hington) — „

„Az ujj történetek sem én előttem esmeret-
lenek nem maradhattanak, sem én azokra nézve
nem maradhattam lagy-meleg. A' Francia Di-
rectoriumnak a' mi hazánkhoz való maga visele-
te; Országglásunk-formájához viseltető tsalfa maga
alkalmaztatása; azok az ő sok mefterkedései, me-
lyekkol arra tzélozott, hogy az Amerikai népnek
a' maga Országgló-székéhez viseltető szerelmét ki-
óltsa; a' Frantzia Agenseknek nyilvánóságos igye-
kezete, mellyel a' nálunk lévő Oppozitziónak erős-
sítésére és nevelésére igyekeztenek; a' vélünk va-
ló Kötéseknek és Nemzeteink' törvényeiknek meg-
vetése; gyámol nélkül lévő kereskedésünknek meg-
támadtatása; a' mi Követjeinkkel el-követtetett bá-
nás'-módia; a' tollünk való adó-kivánás: mind ezek a'
környülállások természet szerént bennem is olyan in-
dulatot gerjesztettenek fel, a' milyennel lenni ma-
gokat ezen Szövetséges Státusoknak sok lakossai,
a' köztünk és Frantzia Ország- között mostan fenn-
forgó környüfallásokra nézve a' Præsés Urhoz in-
tézett irásaikban, lenni, ki-jelentették. Azzal a' meg-
elégítő meg-győződésel tehát, hogy az Ur a' há-
borunak el-fordításánn minden erővel törekedett,
hogy a' meg-engefzteltetődhetés' italának poharát
az utolsó tseppig fel-szürtsölte, tizta szivvel fo-
lyamodhatunk ügyünknek igazságos voltáért az
egekhez, és reá bizhatjuk arra a' gondviselésre ma-
gunkat, a' mely az Egyesült Amerikai Státusoknak

mind ez idcig oly kegyelmesen gondját viselte. Igy gondolkozván én, el-tökellettem magamban fel-val-lalni a' nékem ajánltatott fő vezérséget: de olyan fel-tétel alatt, hogy én mind addig, mig a' tábor az én jelen létemet szükséges-képpen meg-kivánó állapotban nem leszen, és a' mig azt a' sürgető környülállások szükségessé nem teszik, a' hadako-zásnak mezejére ki ne hivattattassak, &c."

Mint ezen levélből látni lehet, az Amériikai Szövetséges Státusoknak több Senatufsaitól érkeztek a' Státusok' múltani Præsefséhez *Adamshoz* olyan irások, a' melyek ennek a' Frantzia országhoz vi-seltető maximáit helybe-hágyják. Az e'-féle hely-be-hagyó irások közzül nevezetesen a' *Neu-hamshi-re* béli Senátus' irására, a' következő ki-fejezésekkel készült levéllel válaszólt a' Szövetséges Státusok' nevezett Præsefse: — „

„Az Uraktól hozzám intéztetett, 's-az Urak' derék Gubernátorától a' Congreshez bé-küldetett irásért, tisztelettel telyes kötelelsséggel, és szives háládatofsággal tartozom. Nékem, valamint szin-tén az Uraknak is, ugy látszik, hogy az Amériikai Nemzet az Europai hadakozásnak örvényébe belé vonattatik. Az Uraknak az a' helybe-hagyása, hogy a' mi Szövetséges Státusainknak Adminiftrá-tziója, a' Frantzia Respublikával való egyenetlen-ségnek el-távoztathatására mindent el-követett, elöt-tem igen betses dolog; s-akár mely féelmesnek tettíz-hetség is mostanában ezen országnak Politikai ál-lapotja lenni: meg vagyok én tsak ugyan a'-fe-löll lelki-esmeretem szerezént gyözettetve, hogy én ennek tiztelséges formában való meg-tartathatása végett, leg kisebbet is el nem mulattam. Az a' Követeinkenn el-követtetett meg-vettetés, a' mely abban áll leg inkább, hogy a' három közzül, egy (t. i. *Gerri* (ki-vállasztódván, a' más kettők *Mar-schall* és a' másik) el-mellöztetödtek, továbbá a'

kereskedésünkhöz mutattatott sok igazságtalanság, a' Frantzia ragadozások, 's-végezetre az a' nyilván-
ságos hajlándósága a' Frantzia Ország-ló-széknek ,
a' melly szerént ő minden további alkudozásokat
semmivé tenni, 's-azokat a' mi gyalázatunkra for-
ditani igyekezett, mind ezek a' Frantzia Ország-
ló - székre hárithatják inkább a' háládatlansá-
got. —

„Az a' *maxima*, a' meg-hasonlítás, és az ez
által való uralkodás, soha az embereknek szemes-
sége által meg oly igen erősen munkába nem vólt
vétettetve Európában, mint ezen ujj időkben. Min-
den régi Respublika ez által omlott öfzfze. Ha
Ámérika nem elég bátor és elegendő tüzzel nem
bir ennyi szemei elibe öklödő Respublikai idők'
változandóságaiból tudománt venni: ő is meg-ér-
demli, hogy hasonló állapotot szenvedjen; 's-bi-
zonyoson meg is fog bukni. Gyönyörüséggemre va-
gyon meg-jegyezhetni, hogy valamint ezen *New-
Hamshire*' tartományában, úgy a' többi Szövetsé-
ges tartományainkban is, oly gyenge Oppozitzió
vétetődik észre a' mi Szövetséges tartományaink'
Ország-ló-székének maga-viselete ellen, hogy az a'
meg-hasonlásnak nevezetét tellyesféggel nem ér-
demli; ez, tsak az elő-vétetett Politikai eszközök
íránt való vélekedés-béli különbözés, és nem a'
haza ellen viseltető indulat. — „*Hampshire*' tarto-
mányának háboruban öfzfzült katonái és vitéz fiai,
a' kik az alkalmasságra, a' proba-tételekre gerjede-
ző indulatra, és bátorságra nézve, senkinél nem
alóbb valók, soha le nem mondanak a' magok' ha-
zájoknak függetlenségéről, és soha a' rajtok el kö-
vetett gyalázatot el nem szenvedik. —

„*John Adams.*

Ezen idő-tályban, mikor ezek a' dőlgek így
folytanak Amérikában, egyfzersmind azt is irtak
onnét, hogy az Amérikai Státusok már most nem

is fognák meg-érni csak a' *Defensiv*-magok-viselettel, hanem *Offensiv*-lépéseket is fognának tenni. Ide rzelozó lenne ez szerént az ő *Delavarei* készültek is, a' hol néhány hadi hajók és néhány ezer fegyveres emberek, ugy láttatnak tenni a' készülteket, hogy *St. Domingó* ellen egy probát tehesse nek. — Más helyeken is szárózzon vizenn tefzik a' készülteket. Az Amerikai Fejér-nép, lovas és gyalog záflzókat fikkerez a' fel-állítandó ujj *Regementek'* számára,

Elegyes Levelek,

A' Rénus mellől: —

A' mi az ellenséges hadi *Demonstrációkat* illeti, ezekről most is majd csak annyit irhatunk, mint a' közelébbi poszta naponn irtunk, hogy a' *Máintzi* *Frantzia* tabor már majd egézfzen által takarodott a' *Rénus* jobb partjára. Az *Ágyuzók'* és *Lovasok'* számára, sok lovat vásárol-fel.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Luxemburgból 60 darab vár-vivó ágyuk, sok puskapor, 2000 sátorok, 's-egyebek indítottak útnak *Máintz* felé.

Az a' *Descorches* nevű *Frantzia* hazafi, a' ki *Dübayet* előtt jó ideig *Frantzia* *Követ* vólt *Konstantinápolyban*, most ujjanton oda rendeltetett *Követnek*.

Azt kezdjük tegnapról fogva némely *Párisi* levelekből olvasni, hogy *Sieyes*, kevés napokra *Béts*-be is el fogna jönni *Berlinből*.

A' *Frantzia* kikötő-helyekbe bé-tiltott *Amerikai* kereskedő hajókat telyes szabadságba helyhezheztette a' *Frantzia* *Directorium* egy leg ujjabb végzés által.

Gen. *Bonapartéról* azt írják, hogy azért nem lehetett oly sokáig semmit is hallani az ő *Alexandriai* felé tartott útazásáról, hogy akár minémü kereskedő hajót szembe talált, mind magához vette, és magával együtt vitte *Alexandria* felé, csak azért, hogy senki ne lehessen, a' kiviszza jöven, a' háta megett meg-mondhassa, hogy hova evezzen.

A' Neapolisi levelek szerént, Admirál *Nelson* Jul. 26-dikán el-evezett az Anglus hajós sereggel *Syracusa* mellől, és az ólta nem tudják hól légyen: de gondolták ott is, hogy ujra *Egyiptom* felé evezett volna el. — Ennyi bizonyos.

Magyar Ország.

Pápáról Sept. 9-dikén: — „

„Köteletségem volna a' körülöttünk történő dolgokat, a' mellyek az újság leveleket meg érdemlik meg irni, de ez a' Bakony vidéke az új dolgokra nézve mostanában igen terméketlen. — Szomorú ujjságáink mind az által holmi *Bakonyi Lopások*, meg támadtatások és kivált tüzi veszedelmek által majd minden napon történnek, a' mellyek közzül avagy csak némelleyeket, itt körülöttünk emliteni akarok, a' mellyek három v. négy hét alatt törtéettek. — Ezen idő alatt el égett *Sent-Gál* ama Királyi Vadászoknak igen tehetős nemes helyége kétszer. A' kétszeri tűz meg emésztt benne közel 400 Házakat, ugy hogy már most, a' régi tömött Helységből itt-ott lát az ember egynehány fenn álló, és a' többieknek füstös rongy kementzéiken buslongó házakat — és a' leg jobb gazdák, kik ez előtt örömmel és böven segítették mind betsületes vendégeiket mind a' szükölködő szegényeket, most a' böv aratás után is csak ugy ehetik hamvas kenyereketis, ha azt a' szánakozó Jóltévök-

től kapják. — Ugyan ezen kevés idő alatt történtek nevezetes gyulladások *Magyar Tevelen* kétszer, *Ajkán* kétszer, *Nyárádon* egyszer, *Pápán* ötször, és már ma reggel újra azon szomorú hírrel tölt el Városunk, hogy tegnap *Szombathely* és *Kis Mária* tzell ölvve égtek. — Egek irgalmazzatok!! itt minden órában egymást éri a' fél meztelenségig el égett kéregető nyomorúlt. — Be boldogok volnának ezek a' nyomorúltak, ha tökélytetésgrjöhetne azon bölts és valóba *Hazafiúi* projece tum, melly találtatik a' tűz által meg károsítottak' fel-segítéseknek lehető modjáról; a' magyar nyelv mivelő (Erdélyi) Társaság munkáinak 1-ső darabjában 205. és köv. óld. — Mind ezek közt a' Szerentsétlenek közt tsak annyi szerentsével sem vigasztalhatják magokat a' többiek, mint a' *Pápaiak*, kiknél az ötszöri gyulladásban is hatodfél háznál több el nem éghetett, oly dühös buzgósággal néki szoktak már ezek a' sokszor megégett *Pápai* lakosok a' tűz óltásnak. Szemeimmel láttam, és tsuda képen említhetem hogy egy új Nádas ház meg gyulladván kívül belől égett tovább egy óránál, és még is a' tüzzel való viaskodással felét a' ház fedelének meg mentették. — Már e' több mint a' farkas szájából ki ragadni a' bárányt! es meg érdemlik ezen derék *Hazafiak*, hogy az Ország füle hallattára meg ditsértessenek. — Egy más házat a' ménykö ütés gyújtott meg, az illyet a' babonás köz-nép ólthatatlannak tartja egyébként, hanem téjjel, de a' *Pápaiak* ennek is néki estek és mind addig öntötték verték, hogy nagyobb égés rajta nem eshetett, mint a' mennyit egy jó Magyar köpenyeg be foghátna. *Tanuság*: Nem kell hát a' ménykö gyújtotta házhoz is sem tej sem egyéb babona, hanem tsak elég víz és ol-tani-merő bátorság! — “

Kolozsvár Septembernek 2-dikánn: —

„Mond meg Barátom, a' magok temetési pom-pájokra mikor szóllanak a' Harangok? Ugy e' akkor, midön meg-gyulad a' Város — félre verettetnek — a' Tornyak is meg-gyuladván öfzve olvadnak, és a' földbe temettetnek. Augufus — utolsó Augufus!! — — Ezen naponn 11 — és 12 óra között tsak haljuk, hogy a' Harangok félre verettetnek, és lármát hirdetnek. Hát az ugy nezett belső-szin utzában egy *Turi* nevezetü nyugodalomban lévő Hadi Tifztnak a' házát a' tüzes-menykövek' Kováts Istene *Vulkánus* vette körül. — Meg rémul a' nép — öfzve-fzalad, és a' midön ennek oltásában foglalatoskodnék, egy rettentő szél támodván, egy fertály ora alatt a' szélmentében lévő házok, mint a' puskapor, egyfzeriben lángot vetvén, a' leg-jobb tüzet-oltó rendelés is elégtelen lett vólna arra, hogy ennek ellent áljon. Fél óra alatt már a' Váron kívül égett a' Czigány sor, és külső *Farkasuttza*. Más fél óra alatt a' Várban *Szin, Buza, Farkas; Király* és *Közép*-utzának leg szebb részze, tüzes hamuval porozott fejekre kémény-kokrétát tevének — kö-halommá, hamuvá levének. — 200 egy néhány Házak — a' Jésuiták által épült P. Piáristák nagy Temploma, Tornya, Harangjai 's a' t., az Ország-Háza, az Universitás, a' Reformatum-Collegium, a' Reformatusok' nagy Temploma, Tornya, Harangjai, a' Papoknak Profelsoraknak minden Házai, a' Gróf *Teleki László* Ur' fényes Palotája, a' Vármegye és Város Tanáts-házai, ás sok más nevezetes épületek oly hirtelen semmivé levének, hogy ezekből valamit ki-hordani tsak nem lehetetlen vala. Az égésnek kezdete után fél ora múlva belső *Farkas* és *Király* utzákban a' széltől hajtott füst és rettentő melegség mián egy lélek is végis nem mehe-

rett. A' meg-rémült jajgató nép neveletlen gyermekeivel, 's egyszer kezébe kaphatott portékájával szaladván ki a' Városból az ugy nevezett *Hason-gárdi* temetőre, többé Házafelé sem mehetett — innen a' Hóltak' Varosából, Házának 's minden vagyonyának lángját és füstjét sirva nézte. Itt a' a' Harangok folytak a' földön — a' mott a' Szent-séges óltárok égtek. — Itt bokáig jártunk az égett gabonában, amott a' drága Házi készültek' köntösök' és hafznos levelek' fonsikáit nyomkodtuk. Rettenetes történet, siralmas állapot! A' közönséges kárt közel egy milliomra vetik.

Ezen rettentő Történet meg-jegyzései.

1-ben. A' Királyi fő iskola' Fisikához tartozó drága készültek el-égtének és romlattanak. — — 2-fszor. A' Reformatusoknak egy *Ráhotzi* által öntetött harangja le-ésvén épségben maradt. — 3-fszor. A' Seminárium egyszeriben 5 helyeken kezdvén fűstelegni, ennek ártatlan jó lelkű Régen-se P. *Radits Sándor* Ur, minthogy a' véletlen történetre Diákjai sem igen valának uthon, maga a' sánta lábával ment-fel a' padlásra 3 emberrel, és az égő 'sendelyt mindenüt leveretvén, a' történet, hogy a' Seminárium tsudálatoson épségben maradt, mellyet hogy a' nevezett Régens Atyának köszönhetünk, sokan vagyunk szemmel látott tanui. Maradjon neve nállunk Örök emlékezetben. — *Graufz*, egy erős lelkű *Fazakas*. Ez az ember Erdélyben a' leg-hiresebb *Fazakas* mester — a' leg-betsületesebb és leg-fzorgalmatosabb Polgár. 3 elftendőktől fogva, a' maga két kezével tsinált keresményéből építette Házát, melynek egyik részét tsak a' napokban végezvén bé, midön egyes-egyedül az utolsó pertzentésig óltalmazta volna Házát, és látná, hogy menteni lehetetlen, feleségével, gyermekeivel minden szomorú tekintet nélkül ki-áll a' Vár' sántza' falára, — 's-midön Házá'

tüzét tsipőre vetett kézzel nézné, egy jó akarója sajnálközván rajta. Ezt felelé! „Barátom! Annak, a' ki ezt tselekedte, hatalmában van, hogy a' mely pertzentésben tettszik akkor rántsa - ki lelkemet tefemből. Ez az Isten adta mindenemet — el is e' vette. Módot szolgálta most ez-által nékem arra, hogy én ennekutánna még szorgalmasabb is betsületésebb ember legyek — a' dolog meg esett, változást nem szenvedhet — nints mit szomorkodjak rajta! “ — Kedves Fazakasom!! Tanítsd *Filosofióra* a' *Demofténes* Uress Fazakait, ezeket, az Isteni gondviselés ellen zugolódó kicsiny lelkü Polgár tarsáidat — 's-azoknak trutzokra, kik attyakról maradott jovaiknak elvesztését meg - vigasztalhatatlanúl siratják, te a' tiéd helyett kerels máft, 's légy betsületes ember.

Tsudálatos 1798-dik esztendő való ez *Erdélyre* nevezetesen *Kolosvárra* nézve. Itt Juniusban hó-harmat vólt. Auguftusban és így a' Caniculában is hó harmat vólt, sőt a' mai napig olyan hidegek járnak ejszakánként, hogy alig lehet ki-állani, pedig a' szöllönk még éretlen: termés pedig a' leg gazdagabb. Gabonánk annyi termett, hogy alig gyözi a' nép takarítani.

* *

Míg ezt itt le-írák: szemem könnyel áradt,
 Látván mely nagy romlás esett *Kolosváratt*.
 Ó régi Lak-helyem! engedd meg hogy én is,
 (Ki nevedet hordóm szivem középén is,
 Minthogy apolgattál sokat kebeledbe)
 A' Sirók' sorába, hadd üljek veled be.
 'S ha hogy kívánád, hogy, romlásod' irjam-ki:
 Engedd is meg, veled hogy magam' sirjam-ki.
 Mert ha el-gondolom tanulásom' helyét,
 Tsekély tudományom' porrá lett máhelyét,

És a' most hamuvá vált betses könyveket:
 Nem tsuda szememből. ha fatsar könyveket.
 Egy-egy Édes Atyám tétetek ki sorbann
 A' tüznek 's a' lángnak, minden Profeszszorbann!
 'S kik az óltár mellett fénylének mint napok,
 Hogy égének-el a' sok jó lelkü Papok!
 'S maga is az Urnak leg fényes'bb óltára,
 Oh hogy tevődék-ki a' lángnak prédára!
 Szörnyiség! hány ház lett a' tűz' eledele,
 Soknak nem maradván tsak az ég' fedele.
 Retttegve képzelem, a' tűz 's langok között
 Az egygyik jaj, a' más jajba hogy ütközött.
 'S még belső rézsim is bennem nem nyughatnak
 A' sok bús Levelek úgy szivemre hatnak.
 És ha tudnám, hozzám, hogy sok ily hírt irnak
 Nem szeretnék soká maradni Kurirnak.
 Mert hirdetvén, szive bár volna atzélból
 Könyveket fatsarna még is ki — „

„Pántzélból.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jelentés.

A' Ketskéméti Mező Városban lévő Posta hivatalt árúba kívánnya, annak mostani birtokosa *Wolf Josef* Ur botsátani. A' kiknek tehát annak még vételére kedvek volna, jelentsék magokat a' nevezett Postamester Úrnál, akár személyesen, akár pedig leveleik által, mind az el adattatandó Posta Hivatalnak az árrát, mind azon fel tételeket, a' mellyek mellett azt el adni kívánnya, akas szóval, akár irásban meg fogja mondani a' fent nevezett Postamester Ur.

Tudositás.

Ezen czim alatt bizonyos könyv nállam talál-
 tatik: *Animata Dei in Terris imago, et Sacrum*
apud omnes Gentes Coeli depositum est Rex. Austro-

re Andrea Simonyi, Incltyi Comitatus de Zabolcs Tabulæ Judic. Afsefsore, et ad Excelsam Curiam Regiam Jurato Advocato. Meg mutatta ebben a' Szerző, hogy a' Királyi méltóságot maga az Isten és a' Természet, még a' világ kezdetétől fogva rendelte, és azért más rendbéli uralkodásnak formája, melly az alatt bé tsúszott, mint régente a' hires Római Respublikai, élzre sem vezi, mikor azon az Isten és a' Természet által rendeltetett uralkodásnak formája vissza tér. Egy szóval, a' Királyi méltóságnak eredete és szentsége egyedül ebben a' könyvben le van írva, és nem másutt. Meg mutatta azon kívül, hogy a' Királyi méltóság nem más által, hanem a' Religió, és annak szolgai által főképpen meg tartattatik, és hogy olyanok, a' kik a' Kir. méltóságnak ezen két oszlopát üldözték, mindnyájan szerentsétlenekké lettenek.

Ezen könyv *Pesten és Budán*, nemcsak nállam, hanem más könyv boltokban is találtatik, és a' jövő napokban *Bécsben* a' Magy. Kurir Íróinal; *Egerben* Profefs. Mézfáros; *Liajsán* Tiszt Kovács István Reform. Predikátor; *Debreczenben* Tikos Prokátor; *Posonban* Landerer Mihály Uraknál fog találtatni. Azonkívül *N. Váradosis* a' Kompactornál. Irtam *Pesten* Septemb. 3-ikán 1798-ban.

Mosóczi Inffitóris Gábor.
Könyváros.

* * *

A' közelébb múlt Posta napon, a' 22-ik szám alatt költ Magyar Knrirknak 344-ik lapján, az első és több sorokban is, a' mellyekben t. i. a' *für-füröl* vagy *yon* szó, nem *Fürfünek*, hanem *Füzfűnek*, vagy *Fuzja levelü fünek* kell olvasni.